

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 19. listopada 2022.

[Multimedia]

Elementi razlučivanja. Knjiga vlastitog života

Draga braćo i sestre, dobar dan i dobrodošli!

U katehezama ovih tjedana inzistiramo na uvjetima koje treba ispuniti za dobro razlučivanje. U životu moramo donositi odluke, uvijek, a da bismo donosili odluke moramo prijeći neki put, put razlučivanja. Svaka važna aktivnost ima svoje „upute“ kojih se valja držati, a koje treba poznavati kako bi polučile željene učinke. Danas ćemo se zadržati na još jednom nezaobilaznom sastojku za razlučivanje, a to je *vlastita životna povijest*. Poznavati vlastitu povijest je – da tako kažemo – nezaobilazan sastojak za razlučivanje.

Naš život je najdragocjenija „knjiga“ koja nam je dana, knjiga koju mnogi nažalost ne čitaju, ili to čine prekasno, prije smrti. A ipak, upravo se u toj knjizi nalazi ono što uzalud tražimo drugdje. Sveti Augustin, veliki tražitelj istine, shvatio je to upravo ponovnim čitanjem svojega života, zamjećujući u njemu tihe i nenametljive, ali jasne korake Gospodinove prisutnosti. Na kraju tog puta s udivljenjem će primijetiti: „Ti si bio u meni, a ja izvan sebe. Ondje sam te tražio nasrćući na ta lijepa bića koja si stvorio, ja rugoba. Ti si bio sa mnom, a ja nisam bio s tobom“ (*Ispovijesti* X, 27.38). I zato nas Gospodin poziva da njegujemo nutarnji život kako bismo pronašli ono što tražimo: „Uđi u sebe. Istina prebiva u unutarnjem čovjeku“ (*Prava religija* [*De vera religione*], XXXIX, 72). To je poziv koji bih uputio svima vama, a upućujem ga i sebi samom: „Uđi u sebe. Čitaj svoj život. Čitaj ga iznutra, kakav je bio tvoj put. Čini to ozbiljno. Uđi u samoga sebe“.

I mi smo mnogo puta doživjeli Augustinovo iskustvo, našli smo se zarobljeni mislima koje nas udaljavaju od nas samih, stereotipnim porukama koje nam čine zlo: na primjer, „ništa ne vrijedim“ – i potoneš, „ništa mi ne ide od ruke“ – i potoneš, „nikad neću ništa dobro postići u životu“ – i potoneš, i tako je to u životu. To su one pesimistične fraze zbog kojih potoneš! Čitati vlastitu povijest znači također prepoznati prisutnosti tih „otrovnih“ elemenata, ali potom sagledati šire pozadinu naše životne priče, naučiti zamjećivati druge stvari, obogatiti je, više cijeniti složenost, uspijevajući također shvatiti diskretne načine na koje Bog djeluje u našem životu. Poznao sam osobu za koju su oni koji su je poznavali govorili da zaslužuje Nobelovu nagradu za negativnost: sve je bilo loše, sve, i uvijek je nastojala potonuti. Bila je to ogorčena osoba, no ipak je imala mnoge kvalitete. A onda je ta osoba pronašla drugu osobu koja joj je dobro pomogla i svaki put kad bi se žalila na nešto, ova druga bi joj govorila: „Ali sada, zauzvrat, reci nešto lijepo o sebi“. A ova će: „Ali, da... ja imam također ovu kvalitetu“ i malo po malo joj je pomogla ostvariti pomake naprijed, dobro čitati svoj život, i ono što je ružno i ono što je lijepo u njemu. Moramo čitati naš život i tako ćemo vidjeti stvari koje nisu dobre kao i dobre stvari koje Bog sije u nama.

Vidjeli smo da razlučivanje ima *narativni* pristup: ne zaustavlja se na trenutnoj situaciji, nego je smješta u kontekst: odakle dolazi ta misao? Ovo što osjećam, odakle to dolazi? Gdje me vodi to o čemu sada razmišljam? Kad sam se ranije susreo s tom mišlju? Je li misao što mi se sada vrzma po glavi nešto novo ili se već ranije javljala? Zašto je upornija od drugih? Što mi život time želi reći?

Pričanje događaja iz našega života također nam omogućuje da shvatimo nijanse i važne pojedinosti, koji se mogu pokazati kao dragocjene pomoći koje su do sada bile skrivene. Na primjer, neko štivo, neka usluga, neki susret, koje se na prvi pogled smatra nevažnima, kasnije donesu unutarnji mir, prenose radost življenja i sugeriraju daljnje inicijative za činjenje dobra. Zaustaviti se i prepoznati to veoma je važno za razlučivanje, to je rad na skupljanju onih dragocjenih i skrivenih bisera koje je Gospodin rasuo u tlu našega srca.

Dobro je uvijek skriveno, jer dobro je sramežljivo i skriva se: dobro je skriveno, ono je tiho, zahtijeva sporo i kontinuirano kopanje i traženje. Budući da je Božji stil diskretan, ne nameće se; Bog voli skrovitost, diskretnost, ne nameće se; on je kao zrak koji udišemo, ne vidimo ga ali nas održava na životu, i primjećujemo ga tek kad ostanemo bez njega.

Steći naviku ponovnog čitanja vlastitog života omogućuje nam da svoj pogled odnjegujemo tako da bude oštrij, da nam omogući zamijetiti mala čuda koja nam dobri Bog čini svaki dan. Kada počnemo obraćati pozornost na to, uočavamo i druge moguće pravce djelovanja koji povećavaju unutarnje zadovoljstvo, mir i kreativnost. Iznad svega, oslobađa nas otrovnih stereotipa. Mudra je ona izreka koja kaže da je čovjek koji ne poznaje svoju prošlost osuđen na to da je ponavlja. Zanimljivo je to: ako ne poznajemo vlastiti put koji smo prošli, prošlost, uvijek je ponavljamo, vrtimo se ukруг. Osoba koja se vrti ukруг ne ide naprijed, nema puta, to je kao kad se pas pokušava ugristi za rep, ide stalno tako i ponavlja stvari.

Možemo se zapitati: jesam li ikada nekome ispričivijedao priču svojega života? To je jedna od najljepših i najintimnijih vrsta komunikacije. To je lijepo iskustvo zaručnikâ, koji, kad misle ozbiljno, pričaju o svome životu... Riječ je o jednoj od najljepših i najintimnijih vrsta komunikacije, pričati o vlastitome životu. To nam omogućuje otkriti dotad nepoznate, male i jednostavne stvari, ali, kako kaže Evanđelje, upravo se iz malih stvari rađaju velike (usp. *Lk 16, 10*).

Životopisi svetaca također su dragocjena pomoć u prepoznavanju Božjeg stila u vlastitom životu: oni omogućuju izbliza se upoznati s njegovim načinom djelovanja. Sveci nekim svojim ponašanjima predstavljaju izazov za nas, pokazuju nam nova značenja i nove mogućnosti. To se dogodilo, primjerice, svetom Ignaciju Loyolskom. Kad opisuje temeljno otkriće svog života, dodaje važno pojašnjenje: „Iz stečenog životnog iskustva je zaključio da su ga neke misli ostavljale tužnim, a druge radosnim; i malo po malo naučio je upoznati različitost duhova koji su se u njemu komešali“ (*Autob.*, br. 8). Poznavati ono što se zbiva u našoj nutrini, poznavati, biti budni.

Razlučivanje je narativno čitanje lijepih i tamnih trenutaka, utjehâ i neutješnih stanja koje doživljavamo tijekom života. U razlučivanju je srce to koje nam govori o Bogu i moramo naučiti razumjeti njegov jezik. Zapitajmo se, na kraju dana, na primjer: što se odigravalo danas u mojem srcu? Neki misli da vršenje tog ispita savjesti znači sačiniti popis grijeha koje si počinio – a činimo ih mnogo – međutim, to također znači: „Što se dogodilo u meni, jesam li bio radostan? Što mi je donijelo radost? Jesam li bio tužan? Što me rastužilo?“ I tako naučiti *razlučivati* što se zbiva u nama.

U sklopu pozdrava vjernicima engleskoga govornog područja

[...] Upućujući svoje pozdrave hodočasnicima iz Nigerije, mislim na jake kiše koje su pogodile njihovu zemlju posljednjih dana, prouzročivši poplave, brojne smrti i golemu štetu. Molimo za sve koji su izgubili živote i za sve koji su pogođeni ovom razornom prirodnom katastrofom. Neka ova naša braća i sestre dožive našu solidarnost i potporu međunarodne zajednice.

Pozdrav hrvatskim hodočasnicima

Pozdravljam hrvatske hodočasnike! S osobitom radošću pozdravljam drage vjernike i svećenike Varaždinske biskupije, predvođeni njihovim pastirom, mons. Božom Radošom. Dragi prijatelji, prigodom dvadeset i pete obljetnice osnutka vaše biskupije došli ste na grob svetog Apostola Petra da potvrdite svoju vjeru i da kao mlada biskupijska zajednica obnovite kršćansku nadu. Na ovome svetom mjestu upravite pogled u Gospodina Raspetoga, koji širi svoje ruke kako bi privukao k sebi cijeli svijet. Osnaženi Božjim milosrđem na ovome hodočašću, ostanite čvrsti u vjeri i molite za mir i jedinstvo vaše biskupije i vaše domovine. Obećavam vam svoju duhovnu blizinu te udjeljujem vama i vašim obiteljima moj blagoslov. Hvaljen Isus i Marija!

U sklopu pozdrava talijanskim vjernicima

[...] Vratimo se u mislima mučeničkoj Ukrajini i molimo za Ukrajinu: molimo za ružne stvari koje se tamo događaju, mučenja, ubojstva, razaranja.